

2565

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบซึ่งปัญหา
มาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยากความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้า
เสมอการป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหการทุจริตที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความ
รับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริต
ทุกรูปแบบอันเป็นวาระเร่งด่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง จึงได้นำเครื่องมือ
ประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร เพื่อใช้เป็นหลักประกันประการหนึ่งว่าการ
ดำเนินการขององค์กรจะไม่มีกรทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะ
ประสบกับปัญหาจะเกิดขึ้นน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความ
เสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้
มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำและ
ได้รวบรวมผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจ
ก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลบัวทอง เพื่อให้ส่วนราชการและผู้สนใจในการสร้างความเข้าใจในการ
ประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถนำมาตรการในการพัฒนาระบบ กลไก หรือแนวทาง
ในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิ
ชอบไปใช้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

จัดทำโดย สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กร โดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยที่มีต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้มากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภทดังนี้

1. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่ละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล ทั้งในส่วนของประชาชน ข้าราชการประจำและนักการเมืองท้องถิ่น
๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม
๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ
๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่พบว่า ยังมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบ ไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสถานะเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุผลนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส ปัจจุบันเป็นที่ทราบดีว่าการทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชนขาดกลไกการตรวจสอบ ความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔. การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาดดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงการพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม "รายได้พิเศษ" ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการปลูกฝังเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลงและมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนโกงเป็นคนฉลาดย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ

- ๑.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- ๑.๒ Detective: ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูล หรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- ๑.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วน พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้อีก
- ๑.๔ Forecastion : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดอาจจะเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียมการ : ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๘. การทำระบบบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง

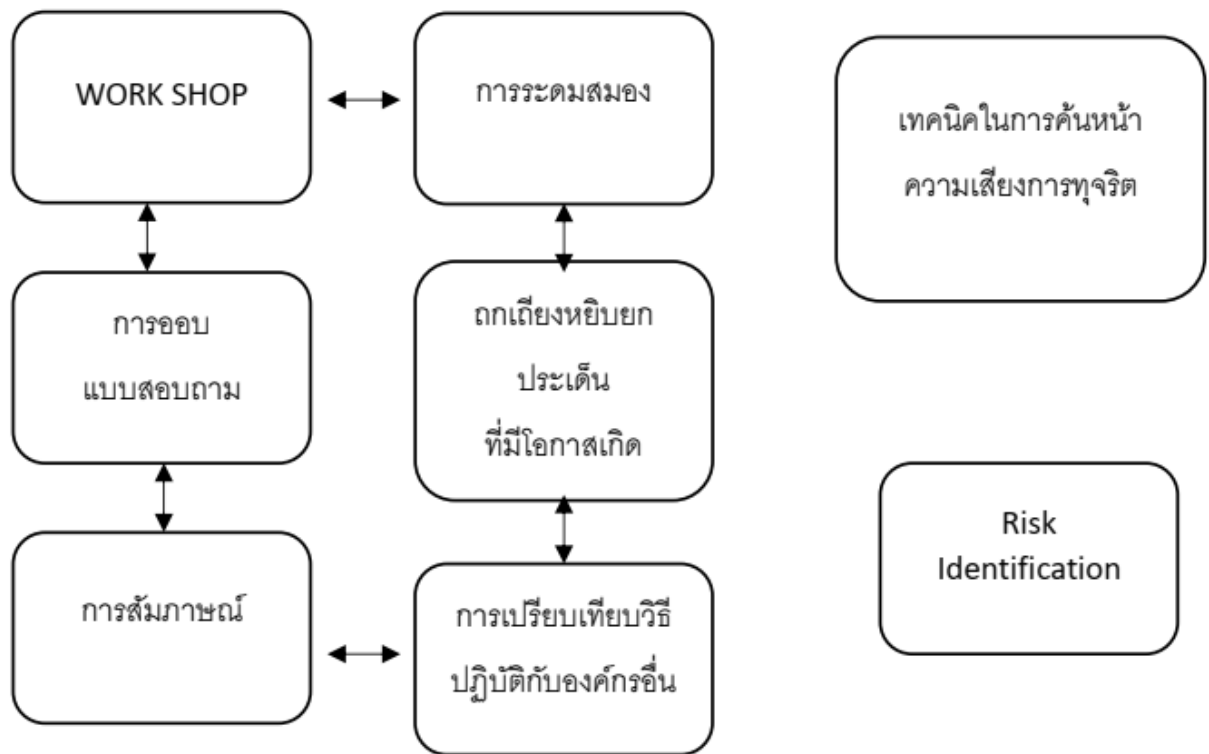
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการ จากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ในกรณีนี้ได้จำแนกขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ดังนี้

ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๕) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ หน้าที่และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารทรัพยากรภาครัฐเมื่อคัดเลือกแล้ว ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้น ๑ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทาง หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำตามขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

การระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

ระบุความเสี่ยง นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียดรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย

เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำแต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๑ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในชั้นตอนก็เป็นไปได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว น าข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ 1 ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต
Known Factor	Unknown Factor
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต กระบวนการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร	เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารการใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน - การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตเจ้าหน้าที่อาจรับจ้างเขียนแบบแปลนและตรวจเอง ถึงแม้หน่วยงานจะมีแบบมาตรฐานอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนก็ตามการพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติอนุญาต กระบวนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	การพิจารณาอนุญาต กระบวนการขอใบอนุญาตมีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามที่ระบุคำขอแต่เจ้าหน้าที่รับเรื่องไว้
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	เจ้าหน้าที่อาจนำทรัพย์สินของราชการไปใช้เป็นการส่วนตัว

ให้นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ 2 มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยง การทุจริตออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟ จราจรความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว	: ความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง	: ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่าง ปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
สถานะสีส้ม	: ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลาย หน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มี อำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
สถานะสีแดง	: ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1	การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง อาคาร หรือรื้อถอนอาคาร		✓		
๒	การออกใบอนุญาตการประกอบ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	✓			
๓	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว		✓		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix) คือการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัย ความเสี่ยงตามตาราง ตาราง ๒ ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คู่กับระดับความ รุนแรงของผลกระทบดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงาน ก ักับดูแล/ พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงาน ก ักับดูแล/พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง) (Risk level)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง)
การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคารหรือรื้อถอนอาคาร	๒	๒	๔
การออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	๒	๑	๒
การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	๒	๒	๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการ ทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ความเสี่ยง ระดับต่ำ	ความเสี่ยงระดับปาน กลาง	ความเสี่ยงระดับสูง
การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง อาคารหรือรื้อถอนอาคาร เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์ จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาต ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอน อาคารการใช้ดุลยพินิจในการ ตรวจสอบความครบถ้วนของ เอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	ดี		√	
การพิจารณาอนุญาต กระบวนการขอใบอนุญาต ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพมีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ ถูกต้องตามที่ระบุในคำขอแต่ เจ้าหน้าที่รับเรื่องไว้	ดี	√		
การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว	ดี		√	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงระดับสูง หรือค่าความเสี่ยงระดับ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ 2 โดยเฉพาะช่องสูง ๙ ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรกจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าว พบว่า ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริตอยู่ใน ระดับ ๒-๔ หรืออยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ ค่อนข้างต่ำ คุณภาพการจัดการอยู่ในระดับ ดี-พอใช้ การบริหารจัดการความเสี่ยงจะอยู่ในระดับเฝ้าระวัง และทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยงขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยงขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใดโดยการแยกสถานะ การเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ 6 ตารางจัดทำรายการผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
<p>เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาตก่อสร้างตัดแปลงหรือรื้อถอนอาคาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน - การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตเจ้าหน้าที่อาจรับจ้างเขียนแบบแปลนและตรวจเอง ถึงแม้หน่วยงานจะมีแบบมาตรฐานอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนก็ตามการพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติอนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ 	√		
<ul style="list-style-type: none"> - การ จัด เก็บ ราย ได้ ที่ต้องออก ใบเสร็จรับเงินเขียนต้นฉบับกับสำเนาอาจไม่ตรงกันทั้งชื่อผู้ชำระ วันที่ จำนวนเงิน - การพิจารณาอนุญาต กระบวนการขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีเอกสารไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามที่ระบุในคำขอแต่เจ้าหน้าที่รับเรื่องไว้ 	√		
เจ้าหน้าที่อาจนำทรัพย์สินทางราชการบางรายการ ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	√		

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการนโยบาย โครงการกิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลงค่าความเสี่ยงรวมไม่เกินระดับ ๖

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ค่าความเสี่ยงรวมเกินระดับ ๖

สีแดง เกินกว่าการยอมรับ

สีเหลือง เกิดขึ้นแล้วยอมรับได้

สีเขียว ยังไม่เกิดขึ้นเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๗ , ๘ และ ๙ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับ ควรมีแผนงาน มาตรการ กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๔ , ๕ และ ๖ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๑ , ๒ และ ๓ ค่าความเสี่ยงรวมอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ตารางที่ ๗ แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวทอง

ระบุ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง / กิจกรรม บริหารจัดการ ความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต กระบวนการขอ อนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร	๔	๑. กำหนดแนวปฏิบัติ การตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุมัติอนุญาต ๒. กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาตรวจสอบให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ๓. กำหนดแนวทางและมาตรการในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม ความโปร่งใสถูกต้อง ตรวจสอบได้ ๔. กำหนดแนวทางในการนำเสนอ ผู้บังคับบัญชา ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการขอ อนุมัติ อนุญาต กระบวนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	๒	๑.จัดทำ Flow chart ขั้นตอนการขอใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน ๒. กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาที่ชัดเจน ๓. แจ้งอัตราค่าธรรมเนียมให้ผู้ประกอบการทราบทุกครั้ง ๔. รายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	๔	๑. วางแนวทางการตรวจสอบการยืม-คืนทรัพย์สินอย่างรัดกุม ๒. กำหนดบทลงโทษของผู้กระทำการทุจริตให้ชัดเจน และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบถึงบทลงโทษ ดังกล่าว

